

בבית המשפט העליון

ע"פ 10211/05

בפני: כבוד הנשיא א' ברק

המערער: יוסף אלחן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת פסלות של בית המשפט השלום ברמלה
בת"פ 1172/02 מיום 27.10.05 שניתנה על ידי כבוד השופט
ש' ברוך

בשם המערער: עו"ד ד"ר חיים משגב

בשם המשיבה: עו"ד תמר פרוש

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית המשפט השלום ברמלה (השופט ש' ברוך) שלא
לפסול עצמו מלדון בת"פ 1172/02.

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום (ביום 31.1.2002). מאז, מתנהל ההליך בבית
משפט השלום ברמלה בפני השופט ברוך; באחת הישיבות – אליה לא התייצב המערער
– הוצא כנגדו צו הבאה לדיון הבא. בישיבה הבאה (ביום 22.6.2005) הורה בית
המשפט על מעצר המערער עד הפקדת ערובה לשם הבטחת הופעתו לדיון שנקבע ליום
10.10.2005, בו הייתה אמורה להישמע עדותו. טרם מועד הדיון, ביקש המערער
להחליף את בא-כוחו. הוא פנה לבית המשפט וביקש לדחות הדיון כדי שבא כוחו
החדש יוכל להיערך לו כראוי. בקשתו נדחתה (ביום 9.10.2005). ביום הדיון
(10.10.2005) ביקש המערער לדחות את שמיעת עדותו למועד אחר. כך, משום שהוא
מצוי בעיצומו של צום הרמדאן. בית המשפט דחה את בקשת המערער. בהחלטתו,
שניתנה באותו יום, ציין השופט ברוך כי "קשה להשתחרר מהתחושה שנעשה הכול כדי

לדחות את הקץ והכוונה בקץ לעדות [המערער]. עדותו של המערער לא נשמעה באותו יום. הוא סירב להעיד עקב היותו בצום. בית המשפט הורה על שמיעת סיכומי הצדדים ללא עדות המערער. כן הורה בית המשפט לבאת כוח המערער לעזוב את אולם בית המשפט בשל התנהגותה. בעקבותיה, יצא מהאולם גם בא כוחו הנוסף של המערער. סיכומי המשיבה נשמעו, איפוא, ללא נוכחות סניגוריו של המערער. שמיעתם של סיכומי המערער נדחתה למועד אחר.

2. עקב האירועים המתוארים ביקש המערער לפסול את בית המשפט. לטענתו, אירועים אלו והתבטאויותיו של השופט ברוך ממחישים שבית המשפט מפגין כלפיו זלזול, קוצר-רוח והתנשאות. בה בעת, בית המשפט נוקט גישה מקילה עם המשיבה. עיקר טענותיו מופנות על שאירע ביום 10.10.2005. בקשת המערער לדחות את מועד הדיון עקב צום הרמדאן נדחתה ללא סיבה מוצדקת. באת כוחו לא עשתה דבר שיצדיק את הוצאתה מאולם הדיונים. אי-מתן עדותו ושמיעת הסיכומים בהיעדר סניגוריו פוגעים בזכויותיו. המערער מדגיש כי משפטו נמשך מזה שנים שלא באשמתו. הוא אינו גורם לעיכוב המשפט, ואינו מבקש "לדחות את הקץ"; המשיבה התנגדה לבקשת הפסילה. לשיטתה, טענות המערער מקומן בערעור, ולא בבקשת פסלות. המשיבה חלקה גם על טענותיו של המערער לגופן. למערער יש חלק בהתמשכות ההליכים. המערער היה צריך לבקש את דחיית מועד הדיון בשל צום הרמדאן מבעוד מועד.

3. בית המשפט דחה את בקשת הפסילה (ביום 27.10.2005). נקבע, כי השתלשלות העניינים בתיק אינה מלמדת על עוינות או משוא פנים כלפי המערער. השופט ברוך ציין בהחלטתו כי "לכל אורך הדרך, ניסיתי לאזן בין זכויות [המערער] לבין הצורך לקיים משפט במהירות סבירה, מרבית הדחיות ומרבית הסיבות להתמשכות ההליכים, היו מחמת בקשות ופניות של ההגנה". באת כוחו של המערער הוצאה מהאולם עקב התנהגותה. בכל אלו לא נוצר חשש למשוא פנים מצד בית המשפט.

4. על כך הוגש הערעור שלפניי, בו חוזר המערער על עיקר טענותיו מבקשת הפסילה. לטענתו, התפתחה עוינות בין בית המשפט למערער. אירועי הדיון מיום 10.10.2005 ממחישים זאת. החלטת בית המשפט לא לדחות את הדיון בצום הרמדאן אינה סבירה ואינה מידתית. שמיעת הסיכומים ללא מתן עדות המערער וללא נוכחות סניגוריו באולם גורמת לו לעיוות דין; המשיבה מתנגדת לקבלת הערעור. לשיטתה המערער מלין על החלטות דיוניות עליהן יש להשיג בערעור ולא בהליך פסלות.

5. עיינתי בחומר המונח לפניי. שמעתי, ביום 16.11.2005, את בעלי הדין. דין הערעור להידחות. רובן ככולן של טענות המערער מופנות כנגד החלטות דיוניות בהן לא קיבל בית המשפט את עמדתו. דא עקא, על החלטות דיוניות של בית המשפט יש להשיג לפי סדרי הדין המקובלים (השוו: ע"פ 9703/02 שילון נ' מדינת ישראל (לא פורסם) והאסמכתאות הנזכרות שם). החלטה או החלטות שקיבל בית המשפט בקשר לאופן ניהול המשפט - אפילו שגויות - אינן מקימות כשלעצמן עילת פסילה (ראו: ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 608, 630-624; להלן - פרשת בראון). כך גם בענייננו. העובדה שבית המשפט בחר שלא לדחות את מועד שמיעת עדות המערער, על אף צום הרמדאן, אינה מהווה עילת פסלות (השוו: ע"א 4552/00 אטשטיין נ' גמזו (לא פורסם)). בדומה, גם החלטת בית המשפט להוציא את באת כוחו של המערער מהאולם בשל התנהגותה היא החלטה שקשורה לאופן ניהול המשפט. אפשר - ובכך איני פוסק - כי החלטה זו מוטעית. אפילו הייתה כזו, אין בה עילה לפסילת בית המשפט (השוו: פרשת בראון, 631-630). המערער סבור כי רצף האירועים מעיד על עוינות מצד בית המשפט, שמצדיקה את פסילתו. אך המבחן לפסילת שופט הוא, כידוע, אובייקטיבי. לפי אמת מידה זו איני מוצא בענייננו כי קם חשש ממשי למשוא פנים.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ב חשוון, תשס"ו (24.11.05).

ה נ ש י א